

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI
DEPARTAMENTUL PENTRU RELAȚIA CU PARLAMENTUL

B-dul Primăverii nr. 22, sector 1, București, Tel: 0213143400 int.3000, Email: drparlament@gov.ro

Buletin permanent al Senatului

L 435, 27.11.2025

Nr. 10220/2025

25-11-2025

L 435;
L 437;
L 489;
L 525
Către: DOMNUL MARIO OVIDIU OPREA,
SECRETARUL GENERAL AL SENATULUI

Ref. la: punctele de vedere ale Guvernului aprobate în ședința Guvernului din data
de 20 noiembrie 2025

STIMATE DOMNULE SECRETAR GENERAL,

Vă transmitem, alăturat, în original, punctele de vedere ale Guvernului referitoare la:

L 517/2025
1. Propunerea legislativă pentru completarea art.12 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice (Bp. 492/2025);

L 435/2025
2. Propunerea legislativă privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale (Bp. 418/2025);

L 437/2025
3. Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 53/2003 – Codul Muncii (Bp. 437/2025);

L 439/2025
4. Propunerea legislativă pentru completarea Legii nr.227/2015 privind Codul fiscal (Bp. 439/2025);

L 524/2025
5. Propunerea legislativă pentru modificarea art.16 din Legea nr.208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente (Bp. 504/2025).

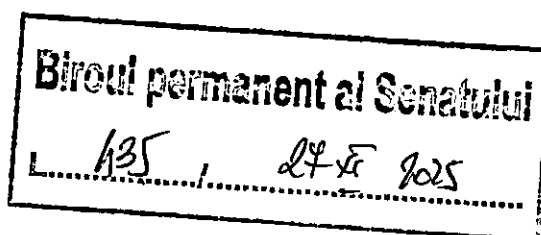
Cu deosebită considerație,

NINI SĂPUNARU

SECRETAR DE STAT

PRIM MINISTRU

✓ 135/2025

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale*, inițiată de domnul deputat neafiliat Radu Mihail Ionescu și doamna deputat neafiliat Monica Ionescu (Bp. 418/2025).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare interzicerea utilizării portului popular românesc ca element de propagandă politică sau electorală, precum și folosirea acestuia ca simbol, însemn distinctiv ori mijloc de identificare a unui partid politic, alianțe electorale, organizații politice sau candidați, indiferent de forma de exprimare ori de mijloacele folosite, nerespectarea acestor dispoziții urmând a fi constatată de Autoritatea Electorală Permanentă și organele abilitate și sancționată cu amendă de la 10.000 lei la 50.000 lei

II. Observații

1. Subliniem că portul popular, ca parte a moștenirii culturale, este protejat în mod specific prin *Legea nr. 26/2008 privind protejarea*

patrimoniului cultural imaterial, cu modificările și completările ulterioare. Din perspectiva acestui cadru normativ, considerăm că inițiatorii se substituie Comisiei Naționale de Salvagardare a Patrimoniului Cultural Imaterial, oferind un tip special de protecție unei categorii patrimoniale extrem de largi și vagi („*portul popular românesc*”), din care doar o parte este consacrată juridic (cum ar fi cămașa cu alțiță).

Totodată, inițiativa legislativă nu respectă exigențele constituționale de claritate și previzibilitate consacrate ca fiind esențiale pentru asigurarea legalității normei în multiple decizii ale Curții Constituționale a României, atâta timp cât nu este clar care sunt valoarea socială protejată și aria de protecție.

De exemplu, este neclar ce reprezintă „*utilizarea portului popular românesc*” (purtarea de către candidații înșiși, utilizarea de imagini electorale cu alte persoane purtându-l etc.) și nici cine determină că un nume „*ansamblu de piese vestimentare*” este „*tradițional*”, „*specific comunităților etnografice din România*”, având în vedere că „*portul popular*” este, de fapt, alcătuit dintr-o multitudine de „*porturi populare*” cu tradiții locale ce nu sunt identificate exhaustiv în termeni juridici.

Cadrul normativ actual oferă deja instrumente suficiente pentru protejarea patrimoniului cultural imaterial, inclusiv a portului popular. De asemenea, există *Legea nr. 102/2015*¹, care instituie Ziua Națională a portului tradițional. Astfel, la nivel normativ este consacrată deja recunoașterea și protecția simbolurilor culturale, ceea ce face ca adoptarea unei noi legi dedicate să fie redundantă și să creeze riscul suprapunerii legislative.

Mai mult decât atât, inițiativa legislativă introduce interdicții care pot intra în conflict cu libertatea de exprimare și dreptul la manifestare culturală, garantate de *Constituția României* și de *Convenția Europeană a Drepturilor Omului*. Astfel, potrivit jurisprudenței *Curții Europene a Drepturilor Omului*, afișarea simbolurilor vestimentare intră sub incidența art. 10 al *Convenției europene a drepturilor omului*, referitor la libertatea de exprimare.

Deși se susține în cuprinsul inițiativei legislative faptul că restricțiile sunt proporționale, interzicerea utilizării portului popular în campanii politice sau electorale este excesivă și dificil de aplicat în

¹ privind instituirea Zilei Naționale a Costumului Tradițional din România

practică. Portul popular este un element identitar profund integrat în viața comunităților, iar purtarea sa în contexte publice, inclusiv politice, poate fi o expresie autentică a apartenenței culturale, nu neapărat un act de propagandă.

Astfel, precizăm că protejarea patrimoniului cultural este reglementată prin două legi respectiv *Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil* și *Legea nr. 26/2008*. Astfel, apreciem că era necesară clarificarea intenției de reglementare și eventuala intervenție asupra uneia dintre legile ante-menționate, după caz, iar nu promovarea unei legi de sine stătătoare pentru protejarea portului popular românesc, astfel cum se propune prin prezenta inițiativă legislativă.

În acest context, semnalăm că era necesară clarificarea și reanalizarea intenției de reglementare a măsurii preconizate la art. 1 al inițiativei legislative, și anume considerarea portului popular românesc ca fiind element al patrimoniului cultural imaterial, întrucât, potrivit art. 3 alin. (2) pct. 3 lit. d) din *Legea nr. 182/2000*, piesele de port reprezintă bunurile ce alcătuiesc patrimoniul cultural național mobil cu semnificație etnografică.

2. În ceea ce privește art. 2 alin. (2) din inițiativă, precizăm pe de o parte, că portul popular românesc nu poate fi considerat element al patrimoniului cultural imaterial pentru argumentele de la punctul anterior, iar, pe de altă parte, acesta nu se regăsește în *Legea nr. 410/2005*², la care se face trimitere în cuprinsul alineatului antemenționat.

Învederăm că, deși prezenta lege are ca scop „*protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale*”, totuși singura măsură de protecție vizează interzicerea portului românesc ca element de propagandă. Alte reglementări referitoare în concret la măsuri de protejare/conservare a portului românesc, inclusiv în ceea ce privește sancțiunea nerespectării și asigurarea protecției acestuia, nu sunt reglementate prin prezenta lege. Astfel, semnalăm insuficienta reglementare a inițiativei legislative din această perspectivă.

² privind acceptarea Convenției pentru salvagardarea patrimoniului cultural imaterial

3. Cu privire la proporționalitatea sancțiunii preconizate de art. 5 alin. (1) al inițiativei legislative, respectiv „*amendă de la 10.000 lei la 50.000 lei*”, semnalăm că ar fi trebuit ca din *Expunerea de motive* să rezulte justificările necesare care să susțină această sancțiune.

În acest sens, arătăm, cu titlu preliminar că, în jurisprudența sa³, Curtea Constituțională a reținut următoarele: „*Potrivit principiului proporționalității, toate sancțiunile principale sau complementare aplicate contravenientului trebuie să fie dozate în funcție de gravitatea faptei. Curtea a observat că acest din urmă principiu își găsește corespondent în dispozițiile art. 5 alin. (5) și (6) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, potrivit cărora sancțiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite și sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și gravitatea faptei. Curtea a subliniat că principiul proporționalității este apropiat principiului oportunității, acesta din urmă trebuind să fie respectat în aplicarea sancțiunilor contravenționale principale și complementare în vederea atingerii scopului represiv și preventiv al sancțiunii contravenționale (Decizia nr. 197/2019, paragraful 31, și Decizia nr. 220/2023, paragrafele 20 și 21)*”.

În plus, învederăm faptul că, potrivit Ordonanței nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare; „*Dispozițiile din actele normative prin care se stabilesc și se sancționează contravențiile intră în vigoare în termen de 30 de zile de la data publicării, (...). În cazuri urgente se poate prevedea intrarea în vigoare într-un termen mai scurt, dar nu mai puțin de 10 zile*”, este necesară stabilirea unui termen de intrare în vigoare pentru contravențiile reglementate la art. 5, astfel încât persoanele vizate să poată lua cunoștință de necesitatea adaptării conduitei în mod corespunzător.

În acest sens, învederăm că inițiativa legislativă ar fi trebuit să prevadă un termen de intrare în vigoare a contravenției instituite prin acesta, în conformitate cu prevederile legate antemenționate.

³ Decizia nr. 344/2024 eferitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 alin. (1) și alin. (2) lit. b), ale art. 100 alin. (3), ale art. 101 alin. (3), ale art. 102 alin. (3) și ale art. 109 alin. (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, coroborate cu prevederile art. 5 alin. (5), ale art. 21 alin. (3) și ale art. 34 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, în interpretarea dată prin Decizia nr. 5 din 12 aprilie 2021, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii

4. În ceea ce privește sintagma „*organele abilitate potrivit legii*”, din cuprinsul art. 5 alin. (2) al inițiativei legislative, pentru claritatea normei, considerăm că se impunea individualizarea, în mod expres, a autorităților competente să constate contravenția și să aplice sancțiunea contravențională, alături de Autoritatea Electorală Permanentă.

În acest sens, evidențiem prevederile art. 15 alin. (1) din *Ordonanța Guvernului nr. 2/2001*, potrivit căreia contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic agenți constatatatori.

În situația în care prin inițiativa legislativă se urmărește acordarea competenței privind constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii contravenționale în sarcina Poliției Române și Jandarmeriei Române, supunem atenției faptul că, potrivit art. 26 alin. (1) pct. 2 din *Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, Poliția Română are atribuții în aplicarea măsurilor pentru menținerea ordinii și siguranței publice, precum și faptul că, potrivit art. 19 alin. (1) lit. c) din *Legea nr. 550/2004 privind organizarea și funcționarea Jandarmeriei Române, cu modificările și completările ulterioare*, Jandarmeria Română execută misiuni de restabilire a ordinii publice, iar contravenția prevăzută de inițiativa legislativă nu se circumscrie acestor domenii.

Asfel, în măsura în care nu sunt circumstanțiate situațiile în care este interzisă utilizarea portului popular românesc prin raportare la sfera ordinii publice, nu considerăm oportună atribuirea în sarcina Poliției Române și a Jandarmeriei Române a competenței privind constatarea contravenției și aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de inițiativa legislativă supusă analizei.

De asemenea, menționăm că interzicerea utilizării portului popular românesc ca propagandă politică sau electorală, precum și folosirea acestuia ca simbol, însemn distinctiv ori mijloc de identificare a unui partid politic, alianței electorale, organizații politice sau candidați are ca scop prevenirea exploatării simbolurilor naționale și culturale în scop politic. Această interdicție privește conduita candidaților și a partidelor ori a alianțelor politice în timpul campaniei, astfel că se înscrie în sfera de reglementare a regimului juridic electoral și nu în cea a ordinii publice sau siguranței cetățeanului, care vizează competențele specifice Ministerului Afacerilor Interne.

Totodată, evidențiem faptul că, potrivit legislației în vigoare supravegherea campaniilor electorale și constatarea abaterilor în acest domeniu revin Biroului Electoral Central și birourilor electorale de circumscripție, în colaborare cu Autoritatea Electorală Permanentă. Acestea dispun de competența și de experiența necesare pentru analizarea comportamentelor electorale și evaluarea caracterului propagandistic al acțiunilor, agenții și ofițerii de poliție din cadrul Poliției Române, respectiv ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române neavând competența de a aprecia în mod obiectiv caracterul simbolic sau politic al unor acțiuni electorale.

5. Cu privire la art. 6 arătăm că, în conformitate cu art.12 alin. (3) din *Legea nr. 24/2000*, „*actele normative prevăzute⁴ la art. 11 alin. (1), cu excepția legilor și a ordonanțelor, intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, dacă în cuprinsul lor nu este prevăzută o dată ulterioară. Atunci când nu se impune ca intrarea în vigoare să se producă la data publicării, în cuprinsul acestor acte normative trebuie să se prevadă că ele intră în vigoare la o dată ulterioară stabilită prin text*”.

Astfel, învederăm că termenul de aprobare al normelor metodologice poate fi stabilit raportat doar la data intrării în vigoare, nu la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Totodată, semnalăm că, în ceea ce privește procedura de elaborare a „*normelor metodologice de aplicare a prezentei legi*”, aceasta este neclară din perspectiva următoarelor aspecte:

- nu rezultă cu claritate instituția responsabilă cu elaborarea normelor respective, prevăzându-se doar faptul că acestea vor fi propuse de Ministerul Culturii și aprobate prin hotărârea Guvernului;

- nu rezultă concret în ce anume constă „*colaborarea*” cu Autoritatea Electorală Permanentă în ceea ce privește normele respective. În acest context, reiterăm observația anterioară referitoare la atribuțiile AEP, reglementate de *Legea nr. 208/2015*.

⁴ În vederea intrării lor în vigoare, legile și celelalte acte normative adoptate de Parlament, hotărârile și ordonanțele Guvernului, deciziile primului-ministru, actele normative ale autorităților administrative autonome, precum și ordinele, instrucțiunile și alte acte normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I

6. Semnalăm că, potrivit dispozițiilor art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 24/2000*, „*Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce*”.

Astfel, învederăm faptul că, așa cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Constituționale, „*norma juridică lipsită de previzibilitate care reglementează în mod confuz, care relativizează sensul juridic al unor termeni ce conduc la apariția unor noțiuni improprii ce nu se integrează în domeniul legislativ reglementat, astfel încât, destinatarul normei este pus în situația de a nu mai cunoaște obligațiile legale care îi incumbă, creează premisele unor norme imprecise, imprevizibile, aplicabile în mod discreționar, susceptibilă de a fi apreciată ca neconstituțională, în raport de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituția României*” (Decizia nr. 1/2014, Decizia nr. 440/2014, Decizia nr. 461/2014, Decizia nr. 681/2012, ș.a.).

Din jurisprudența constantă a Curții Constituționale⁵ rezultă că aceasta a statuat că normele juridice trebuie să aibă o redactare clară și previzibilă pentru ca cetățeanul să își poată adapta conduita în funcție de aceasta, astfel încât, apelând, la nevoie, la consultanță de specialitate în materie, să poată fi capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă și să își corecteze conduita. În continuare, arătăm și că instanța constituțională a reținut în jurisprudența sa că „*de principiu, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de precis și clar pentru a putea fi aplicat; astfel, formularea cu o precizie suficientă a actului normativ permite persoanelor interesate - care pot apela, la nevoie, la sfatul unui specialist - să prevadă într-o măsură rezonabilă, în circumstanțele speței, consecințele care pot rezulta dintr-un act determinat*”⁶.

Potrivit art. 50 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000*: „*Dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare*”. Astfel, semnalăm că era necesară înlocuirea sintagmei „*în condițiile legii*” din cuprinsul art. 3 alin. (2) al inițiativei legislative și „*potrivit legii*” din cuprinsul art. 5 alin. (2) al inițiativei legislative cu identificarea expresă a actelor normative vizate.

⁵ Decizia CCR nr. 189/2006, Decizia nr. 903/2010, Decizia nr. 261/2012

⁶ Decizia Curții Constituționale nr. 1/2012

Totodată, atașăm prezentului punct de vedere opinia Autorității Electorale Permanente, transmisă prin adresa nr. 16.807/08.10.2025.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, **Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.**

Cu stimă,

Ilie Gavril BOLOJAN
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului

AUTORITATEA ELECTORALĂ PE

LECTORA

tariatul General al Guvernului
rtamentul pentru Relația cu Parlamentul
ament.ă gov.ro

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

Nr. 16807 / 08.10.2025

Domnului Nini Săpunaru, secretar de stat

Referitor la: Propunerea legislativă privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale – Bp. 418/2025

Stimate domnule secretar de stat.

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 7554 din 30.09.2025, înregistrată la Autoritatea Electorală Permanentă cu nr. 16807 din 30.09.2025, referitoare la Propunerea legislativă privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale Bp. 418/2025, vă comunicăm următoarele:

I. Raportat la conținutul propunerii legislative, cu referire la art. 1, art. 2 și art. 3, semnalăm că obiectul de reglementare al acesteia nu se circumscrie domeniului electoral.

În principal, arătăm că o materie trebuie reglementată în mod unitar, astfel cum prevăd dispozițiile art. 14 alin. (1) din Legea nr. nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, conform căreia „*Reglementările de același nivel și având același obiect se cuprind, de regulă, într-un singur act normativ.*”

Mai mult, dispozițiile art. 18 din același act normativ prevăd că „*În vederea sistematizării și concentrării legislației, reglementările dintr-un anumit domeniu sau dintr-o anumită ramură de drept, subordonate unor principii comune, pot fi reunite într-o structură unitară, sub formă de coduri.*”

Astfel, prezenta propunere legislativă vizează „protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale”, aspecte care nu se înscriu în domeniul de reglementare al legislației electorale sau în sfera de

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

competență a Autorității Electorale Permanente stabilită prin Legea nr. 208/2015, cu modificările și completările ulterioare¹.

În acest context remarcăm că intervenția printr-o lege care nu ține de materia electorală în acest domeniu contravine logicii legislative și a modului cum trebuie sistematizată legislația.

În fața de textele propuse, arătăm că, atât Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, cu modificările și completările ulterioare, cât și legislația electorală incidentă la toate tipurile de scrutin, cuprind prevederi exprese și clare care reglementează ce tipuri de materiale de propagandă electorală se pot utiliza în campania electorală și ce simboluri și semne grafice nu sunt acceptate ca semne electorale. Astfel, cu titlu de exemplu, la alegerile pentru autoritățile administrației publice locale, dispozițiile art. 59 din Legea nr. 115/2015², cu modificările și completările ulterioare, prevăd printre altele că:

„ (...)

(3) *Semnele electorale nu pot fi contrare ordinii de drept și bunelor moravuri și nu pot reproduce sau combina simbolurile naționale ale statului român, ale altor state, ale organismelor internaționale ori ale cultelor religioase. Fac excepție partidele politice care sunt membre ale unor organizații politice internaționale, acestea putând utiliza semnul organizației respective ca atare sau într-o combinație specifică.*

(4) *Semnele electorale comunicate Biroului Electoral Central trebuie să se deosebească clar de cele anterior înregistrate, fiind interzisă utilizarea aceluiași simboluri grafice, oricare ar fi figura geometrică în care sunt încadrate. Se poate folosi ca semn electoral semnul permanent declarat la înscrierea partidului politic sau a alianței politice.*

(5) *În toate circumscripțiile electorale, partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri formate la nivel național, respectiv județean, trebuie să folosească același semn electoral.*

(6) *În cazul semnelor electorale noi, dacă același semn este solicitat de mai multe partide politice, alianțe politice ori alianțe electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, atribuirea se face în beneficiul partidului politic, alianței politice ori alianței electorale sau organizației cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri care a înregistrat primul respectivul semn. Dacă nu se poate stabili prioritatea, se procedează la tragerea la sorți efectuată de președintele Biroului Electoral Central.*

¹ privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente

² pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

(7) Biroul Electoral Central aduce la cunoștința publică semnele electorale a doua zi după expirarea termenului prevăzut la alin. (1) și le comunică prefecților, până la data rămănerii definitive a candidaturilor, în vederea imprimării lor pe buletinele de vot.

În ceea ce privește campania electorală, dispozițiile art. 65 din aceeași lege stabilesc următoarele:

(...)

(3) Mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni legii.

(4) Este interzisă organizarea acțiunilor de campanie electorală în unitățile militare, precum și în spațiile din școli și universități în perioada de desfășurare a cursurilor.

(5) În campania electorală se interzice folosirea mesajelor sau sloganurilor cu caracter discriminatoriu sau a mesajelor de incitare la ură și intoleranță. În sensul prezentei legi, prin discurs care instigă la ură și la discriminare se înțelege atât discursul, cât și mesajele de propagandă electorală exprimate în formă scrisă sau prin viu grai care incită, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul, alte forme de ură bazate pe intoleranță sau orice altă formă de discriminare prevăzută la art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

(6) În campania electorală sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjbire religioasă sau etnică, precum și ofensa publică adusă simbolurilor religioase.

Având în vedere că fiecare scrutin se desfășoară într-un cadru legal distinct, precizăm că reglementări similare se regăsesc și în actele normative în materie electorală aplicabile la celelalte tipuri de alegeri.

De altfel, propunerea legislativă este deficitară și din punct de vedere al evitării paralelismului în procesul de legiferare întrucât nu prevede că actualele prevederi din legislația electorală care reglementează materia semnelor electorale sau a campaniei electorale, se abrogă. Cel mult, apreciem că astfel de reglementări puteau face obiectul unei propuneri legislative de modificare a legilor electorale în vigoare.

Astfel, pentru motive ce țin de acuratețea și compactitatea normării, respectiv pentru a fi ușor de identificat și de înțeles de către destinatarii normei în funcție de contextul specific al reglementării, dar și pentru evitarea interpretărilor diverse pe aceeași temă, legiuitorul, prin dispozițiile speciale ale art. 16 alin. (2) și (3) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a prevăzut că:

„(2) În cazul existenței unor paralelisme acestea vor fi înlăturate fie prin abrogare, fie prin concentrarea materiei în reglementări unice.

(3) Se supun procesului de concentrare în reglementări unice și reglementările din aceeași materie dispersate în legislația în vigoare.”

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

II. Suplimentar, referitor la art. 3 din propunerea legislativă apreciem că oportunitatea adoptării acesteia trebuie analizată și prin prisma misiunii publice conferite de legiutor partidelor politice.

Astfel, art. 8 alin. (2) din Constituție consacră rolul partidelor politice de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor, iar în concretizarea acestui rol fundamental, Legea partidelor politice nr. 14/2003, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prevede expres la art. 2 că, prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale, pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă cu candidați în alegeri și la constituirea unor autorități publice și stimulează participarea cetățenilor la scrutine, potrivit legii.

Deși inițiatorii argumentează în cadrul expunerii de motive necesitatea protejării portului românesc, asocierea termenului „trivial” cu promovarea politică și electorală a formațiunilor politice aduce atingere misiunii acestor entități. Or, activitatea partidelor politice este subsumată unei misiuni nobile prevăzute de legea fundamentală de a contribui la definirea și la exprimarea voinței politice a cetățenilor români, iar desemnarea de candidați în alegeri constituie una dintre condițiile de existență a partidelor politice.

În același timp, textul propus nu respectă cerințele de precizie și claritate stabilite de art. 8 alin. (4) din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările ulterioare.

În primul rând, definiția portului popular românesc propusă la art. 2 alin. (1) se referă strict la elemente vestimentare tradiționale. Or, raportarea acestei definiții la interdicția de la art. 3 din propunerea legislativă ridică numeroase dificultăți de interpretare și aplicare. „Portul popular românesc”, fiind un ansamblu de piese de îmbrăcăminte, nu are prin sine o funcție de propagandă electorală sau politică, astfel încât este greu de înțeles cum purtarea acestuia ar putea afecta desfășurarea campaniei electorale.

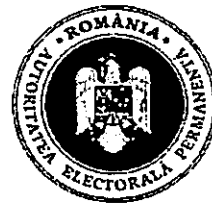
De asemenea, textul expunerii de motive care însoțește propunerea legislativă nu argumentează în mod temeinic măsura propusă, inițiatorii limitându-se la a sublinia necesitatea protejării portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale.

Astfel, interdicția/sanctiunea contravențională instituită prin textul propus la art. 3 alin. (1) nu se corelează logic și juridic cu definiția de la art. 2 regăsită în corpul propunerii legislative, creând o lipsă de claritate normativă.

Textul propus are un caracter prea larg, fiind imposibil de pus în aplicare în condițiile în care nu se poate stabili cu precizie ce comportament ar trebui să adopte candidații și/sau partidele politice pentru a nu încălca interdicția regăsită la art. 3 alin. (1) din propunerea legislativă. Astfel, generalitatea exprimării din cuprinsul definiției „portului popular românesc” constând în „ansamblul de piese vestimentare tradiționale specifice comunităților etnografice din România caracterizat prin motive, culori și tehnici de confecționare transmise de-a lungul generațiilor și consacrate prin uzanță națională”.

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

vizând întreaga tipologie a acestora, este lipsită atât de claritate, cât și de predictibilitate normativă.

Mai mult, ținând cont de faptul că designeri români și internaționali s-au inspirat din elemente individuale ale portului popular românesc, nu este deloc clar dacă și aceste creații vestimentare derivate intră sub incidența interdicției. Această ambiguitate, precum și lipsa unei centralizări de tip nomenclator, cu caracter normativ, a elementelor care intră în alcătuirea "portului popular românesc", respectiv a simbolurilor tradiționale românești pe fiecare regiune geografică în parte, creează riscul unor interpretări arbitrare.

De asemenea, prevederile propuse trebuie corelate cu cele ale art. 5 alin. (3) din Legea partidelor politice nr. 14/2003, conform căreia *„Denumirea integrală și denumirea prescurtată, precum și semnul permanent nu pot reproduce sau combina simbolurile naționale ale statului român, ale altor state, ale organismelor internaționale ori ale cultelor religioase. Fac excepție partidele politice care sunt membre ale unor organizații politice internaționale, acestea putând utiliza însemnul organizației respective ca atare sau într-o combinație specifică”*, dar și cu cele ale art. 18 din aceeași lege, referitoare la procedura de înregistrare a partidelor politice. /

În această variantă, interdicția utilizării de către partidele politice a elementelor din portul popular românesc nu numai că nu este corelată cu regimul juridic specific acestor entități, dar intră și în conflict cu prevederea cuprinsă în art. 2 din Legea nr. 14/2003, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căreia, prin activitatea lor, partidele politice promovează valorile și interesele naționale.

În plus, caracterul neclar al obligației instituite de art. 3 alin. (1) din propunerea legislativă în sarcina candidaților, a partidelor politice și a celorlalți participanți la viața politică, nu este susceptibil de a combate eventualele speculații privind trivializarea sau denaturarea semnificației portului popular românesc, ceea ce alterează finalitatea urmărită de inițiatori, respectiv „păstrarea caracterului autentic și demn al portului popular”.

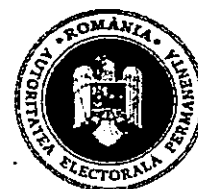
III. În ceea ce privește textul art. 4 din propunerea legislativă, arătăm că, în lipsa unor norme clare și predictibile, nu se poate aprecia ce atribuții noi ar reveni Autorității Electorale Permanente, în condițiile în care aceasta nu are competență legală în domeniul înregistrării partidelor politice (competență care, potrivit Legii nr. 14/2003, aparține Tribunalului București), și nici asupra supravegherii efective a campaniilor electorale, care intră în sfera de competență a birourilor electorale.

Tot în acest sens, dispozițiile legilor electorale conferă Biroului Electoral Central competența de a verifica și înregistra semnele electorale (spre ex: art. 59 alin. (1) din Legea nr. 115/2015, cu modificările și completările ulterioare).

Rățiunea pentru care legiuitorul organic a stabilit competența de înregistrare și centralizare a semnelor electorale în sarcina Biroului Electoral Central a fost aceea de a se

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

exercita un control de legalitate asupra-semnelor electorale și a utilizării acestora în contextul complexității proceselor electorale.

Mai semnalăm faptul că instituirea unei fapte contravenționale prin textul proiectului, fără a reglementa expres elementele constitutive ale acesteia, lipsește de predictibilitate textul propus de către inițiatori.

Arătăm că sancțiunile contravenționale au scopul de a sancționa o anumită conduită considerată ilicită prin dispozițiile legale, având în vedere prevederile art. 1 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, potrivit căroră: „*constituie contravenție fapta săvârșită cu vinovăție stabilită și sancționată prin act normativ sau administrativ*”. Nu se poate recunoaște valabilitatea unei fapte contravenționale, respectiv sancțiuni contravenționale, neprevăzute expres și clar printr-un act normativ, deoarece în caz contrar orice persoană s-ar vedea expusă unor măsuri arbitrare care privesc bunurile sau persoana sa, fără ca în prealabil să cunoască încadrarea juridică a faptei ilicite care îi este imputată.

Astfel, textul propus prin care se dorește protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale nu este corelat nici cu dispozițiile art. 2 alin. (1) coroborate cu cele ale art. 3 alin. (1) din același act normativ, conform căroră: „*prin legi, ordonanțe sau hotărâri ale Guvernului se pot stabili și sancționa contravenții în toate domeniile de activitate*”, actele normative prin care se stabilesc contravenții cuprinzând „*descrierea faptelor ce constituie contravenții și sancțiunea ce urmează să se aplice pentru fiecare dintre acestea; (...)*”.

IV. Privitor la art. 6 din propunerea legislativă, apreciem că nu se identifică necesitatea elaborării unor norme metodologice întrucât legislația electorală în vigoare cuprinde reglementări exprese cu privire la semnele electorale, respectiv la campania electorală specifică fiecărui tip de scrutin, iar, în perioadele electorale, eventualele aspecte procedurale neclare pot face obiectul unei hotărâri sau decizii date în interpretarea sau aplicarea legii de către Biroul Electoral Central în considerarea atribuțiilor acestuia prevăzute de legislația electorală de a asigura respectarea și aplicarea corectă a dispozițiilor legale privitoare la alegeri pe întreg teritoriul țării și de a asigura interpretarea unitară a prevederilor acestora.

Mai mult, atât timp cât propunerea legislativă nu cuprinde norme clare și predictibile, nu poate fi analizată atribuția pe care o instituie textul art. 6 propus de inițiatori în sarcina Autorității Electorale Permanente.

În concluzie, având în vedere lipsa de corelare între articolele propuse, caracterul general al interdicției/sancțiunii contravenționale, imposibilitatea de a identifica obligațiile concrete pentru candidați, precum și faptul că se propune stabilirea în sarcina Autorității Electorale Permanente a unor atribuții care depășesc

AUTORITATEA ELECTORALĂ PERMANENTĂ

sfera sa de competență, instituția noastră nu susține adoptarea Propunerii legislative privind protejarea portului popular românesc ca element al patrimoniului cultural imaterial și al identității naționale – Bp. 418/2025.

Cu considerație.

p. Președinte,
Zsombor Vajda

Exemplar nr. 2 din 2

Str. Stavropoleos, nr. 6, Sector 3, București
Telefon: 021.310.07.69, e-mail: registratura@roaep.ro
www.roaep.ro